

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาถึงวิวัฒนาการและแนวคำวินิจฉัย ของศาลของความผิดฐานลักทรัพย์โดย ใช้อุปายกับความผิดฐานฉ้อโกง ปรากฏว่าผลของแนวคำวินิจฉัยของศาลที่แตกต่างกันในขณะที่มี ลักษณะของการให้เหตุผลในทางองเดียวกัน จะเห็นได้ชัดว่าในคำพิพากษาของศาลไม่ปรากฏว่า จะสามารถหาหลักเกณฑ์ที่แน่นอนชัด เจน เพื่อหาข้อยุติความสับสนของแนวคำวินิจฉัยของศาลได้เลย จนกระทั่งปัจจุบัน ดังนั้น จึงเป็นจะต้องพยายามแยกความแตกต่างของทั้งสองฐานความผิดนี้ และ ค้นหาหลักเกณฑ์มาเป็นแนวพิจารณา หาทางแก้ไขปัญหานั้นเกิดจากความแตกต่างของความผิดทั้ง สองฐานนี้ต่อไป

ความจริงแล้วในตัวบทกฎหมายไทยไม่ได้บัญญัติให้การลักทรัพย์โดยใช้อุปายให้เป็น ความผิดเฉพาะไว้เลย แม้จะเรียกกันว่า ความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้อุปาย แต่ก็ยังเป็น ความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 และมาตรา 335 อยู่นั่นเอง และ ศาลไทยก็ได้วินิจฉัยในทางองว่ามีความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้อุปายมานานแล้ว เช่น ตามคำ พิพากษาศาลฎีกาที่ 1463/2503, 848/2507 เป็นต้น โดยศาลใช้หลักพิจารณาว่า การลักทรัพย์โดย ใช้อุปายนั้น ถือว่าการกล่าวเท็จของจำเลยต่อผู้ครอบครองทรัพย์เป็นเพียงอุปายประกอบ ส่วนหนึ่งในส่วนที่จะทำให้การลักทรัพย์ของจำเลยซึ่งวางแผนเป็นขั้น ๆ มานั้นเป็นผลสำเร็จ โดย ความผิดนี้จะใกล้เคียงกับความผิดฐานฉ้อโกงมาก กล่าวคือมีการใช้อุปายหลอกลวงเหมือนกัน ซึ่ง ความแตกต่างระหว่างความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้อุปายกับความผิดฐานฉ้อโกง บางทีก็เป็น การยากที่จะวินิจฉัยว่า ความผิดทั้งสองฐานนี้ต่างกันหรือไม่อย่างไร จนทำให้นักนิติศาสตร์หลาย ท่านคิดกันว่า การลักทรัพย์โดยใช้อุปายควรจะต้องถือว่าเป็นการฉ้อโกงเพื่อเป็นการตัดปัญหา

การที่จะชี้ว่าการกระทำผิดใดเป็นการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้อุปายหรือ เป็นความผิดฐานฉ้อโกงมีความสำคัญมาก เพราะถ้าชี้ผิดพลาดไป จะกระทบถึงการดำเนินคดี

อาญาทั้งระบบหรือกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมตามแบบพิธี (traditional or typical justice system) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1. การแจ้งความร้องทุกข์ 2. การจับกุม 3. การสอบสวน 4. การฟ้องร้อง 5. การพิจารณาโดยศาล 6. การลงโทษและผลของการกระทำความคิดของทั้งสองฐานนี้แตกต่างกันจากสาเหตุของความคิดฐานลักทรัพย์ โดยใช้กลอุบายเป็นอาญาแผ่นดิน ส่วนความคิดฐานฉ้อโกงเป็นความผิดต่อส่วนตัว ประกอบกับความคิดทั้งสองฐานนี้มีระวางโทษที่ต่างกัน อีกทั้งจะมีปัญหาในส่วนบรรยายฟ้องโจทก์และการพิพากษาคดีของศาลด้วย โดยกฎหมายได้ห้ามศาลพิพากษาหรือมีคำสั่ง เกินคำขอหรือที่มีต่ำกว่าในคำฟ้อง (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192) โดยโจทก์จะต้องบรรยายถึงการกระทำทั้งหลายที่อ้างว่าจำเลยได้กระทำความผิดและอ้างมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่า การกระทำนั้นเป็นความผิด (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 158) หากฟ้องผิดฐานความคิดแล้วศาลจะพิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาฎีกาที่ 265/2483, 1004/2499) ส่วนในต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษนั้น ผลทางคดีของการกระทำความคิดระหว่างความคิดทั้งสองฐานจะไม่แตกต่างกันตามคำพิพากษาของสภาขุนนาง Lawrence v. metropolis police commissioner ซึ่งทำให้มีปัญหาคิดว่า เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดในการบรรยายฟ้องถ้าโจทก์จะบรรยายฟ้องว่า จำเลยมีความผิดทั้งความผิดฐานลักทรัพย์และความผิดฐานฉ้อโกง จะถือว่าเป็นฟ้องที่เคลือบคลุมหรือไม่ และก็มีปัญหาต่อไปอีกว่า ความแตกต่างระหว่างความผิดฐานลักทรัพย์กับความผิดฐานฉ้อโกงนั้น เป็นข้อแตกต่างที่เป็นรายละเอียดหรือไม่ศาลจะพิพากษาเกินคำขอได้หรือไม่ ซึ่งในเรื่องทงนองดังกล่าวมีคำพิพากษาฎีกาที่ 4/2530 ซึ่งมีคำวินิจฉัยที่ขัดกับคำพิพากษาฎีกาที่ 200/2528 อยู่ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องรอฟังแนววินิจฉัยคำพิพากษาฎีกาต่อไป

2. วัตถุประสงค์และขอบเขตในการศึกษา

การวิจัยนี้ในบทที่ 1 ศึกษาถึงความเป็นมาของความคิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบายและความผิดฐานฉ้อโกงทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ วัตถุประสงค์ตลอดจนขอบเขตในการศึกษา การเปรียบเทียบและความสำคัญของปัญหาทั้งสองฐานนี้

บทที่ 2 ศึกษาประวัติความเป็นมาของความคิดฐานลักทรัพย์และลักทรัพย์โดยใช้กลอุบายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศจากอดีตถึงปัจจุบันหลักเกณฑ์ทั่วไปความคิดฐานลักทรัพย์และลักษณะที่แตกต่างกันของความคิดฐานลักทรัพย์กับลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย ตลอดจนเปรียบเทียบทั้งในแง่

โครงสร้าง การกระทำและผลของความผิดฐานนี้ ตลอดจนคำพิพากษา ศาลฎีกาทั้งในต่างประเทศ และในประเทศไทย

ศึกษาประวัติความเป็นมาของความผิดฐานฉ้อโกงทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จากอดีตถึงปัจจุบัน หลักเกณฑ์ความผิดฐานฉ้อโกง โดยเฉพาะคำนิยามของการหลอกลวงและการได้ไปซึ่งทรัพย์สิน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในความผิดฐานฉ้อโกง เปรียบเทียบกฎหมาย คำพิพากษาของศาลและความเห็นของนักนิติศาสตร์ระหว่างของต่างประเทศและของประเทศไทย

บทที่ 3 ศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย กับความผิดฐานฉ้อโกงทั้งทางโครงสร้างความรับผิดทางอาญา องค์ประกอบความผิด ผลของคำพิพากษา การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และแนวทางในการแก้ไขปัญหาคำเห็นของนักนิติศาสตร์และคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ

บทที่ 4 ศึกษาถึงปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ของความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบายกับความผิดฐานฉ้อโกงที่กระทบขั้นตอนการดำเนินคดีอาญา

บทที่ 5 ซึ่งเป็นบทสรุป จะได้เสนอแนวทางในการวิเคราะห์ลักษณะและสภาพการณ์ ของความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบายกับความผิดฐานฉ้อโกงว่าควรจะมี การปรับปรุงและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร

3. สมมติฐาน

บทบัญญัติกฎหมายอาญาในมาตรา 334 และมาตรา 341 ยังไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะทำ ให้ผู้ใช้กฎหมาย เข้าใจแนวคิดของความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบายและความผิดฐานฉ้อโกงได้ อย่างถูกต้อง

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อที่จะได้ เข้าถึงหลักเกณฑ์และแนวความคิด เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงต่างกับฟ้อง ในคดีอาญาให้ถูกต้องซึ่งอำนวยความสะดวกในการตีความและใช้กฎหมาย เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. เพื่อทราบถึงขอบเขต ความแตกต่างและลักษณะของปัญหาเกี่ยวกับความผิดฐานลักทรัพย์ โดยชี้กลอุบายและความผิดฐานฉ้อโกง

3. ทำให้เกิดความชัดเจนในการสอบสวน ฟ้องร้อง ดำเนินคดี และการพิพากษาตลอดจนการลงโทษในความผิดฐานลักทรัพย์โดยชี้กลอุบายกับความผิดฐานฉ้อโกง ทำให้กระบวนการยุติธรรมของไทยเกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับหลักนิติธรรมยิ่งขึ้น